

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicationem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Jesus Passus Per Centuriam
Modorum Meditandi passionem Salvatoris nostri illustratus; cui
accesserunt Meditationes In Passionem Domini XLVI. - Juxta numerum
dierum Quadragesimæ

Družbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066405

55. Considerando Passionem Christi per septem Affectus, qui in ejus
consideratione excitari possunt ac debent.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45427

norandus est Deus, quanto pro misericordiis hominibus etiam indigna suscepit. Et omnia quae firmissima sunt salvatoris nostri, tanto magis ambire estimareque convenit, quanto & magis infirmi esse noscimur. Plus enim ibi sumimus sanitatis nostræ, ubi amplius Redemptor nostrum infirmitatis & dignationis subtiliter reperimus pro nobis. Magna quippe Salvatoris nostri infirmitas, magna etiam est infirmitas nostræ sanitatis: & ibi est maxima nostra exultatio, ubi maxima est Salvatoris nostri humilitas, atque dignatio. Quare manifestum est posse, & debere nos ejusmodi affectu & sententi affici erga Christum positum in Passione, & eiusmodi, affici nos non convenit erga eundem positum jam in Beatitudine.

MODUS LV.

Quinagesimus quintus meditandi Passio nem Dominicam modus esse potest, varias animi nostri affectiones, quas ipsius Passionis consideratio in considerante necessariis non fructuosè, simulque ad Domini placitum pergrate excitat. Sufficiet enumerare in loco septem præcipuas: quas desumo à P. nostro Francisco Costero: positas ab ipso expatasque in Præfatione ad suas de Passione Dominicana meditationes. Ait igitur ille, septem affectiones posse in nobis per Passione Domini concitari.

Costerus *Prima est Compassio*, hoc est animi affectus
Praf. in Med. quâ patienti condolemus, ejusque dolores quod
de Pass. Dom. in nos transferimus, & eos si non corporeum animo sentimus: eaque affectione vide

quasi divisus & communicatus dolor ejus qui patitur, leviorque & mitior effectus. Ut etiam gravior est molestiorque, si patientem vel irrideas, vel malis ejus nil movearis. Christus ut dolores nostros leniret, pati pro nobis, & compati nobis voluit, teste Apostolo. Non habemus. *Hebr. 4. 15.*

Pontificem, qui non possit compati infirmitatibus nostris, tentatum autem per omnia. Et quidem, licet Christi dolores jam absolutos, mitigare nos nostro dolore non possumus, grata est tamen ei nostra compassio, qua ejus dolores, quasi nostros facimus, nobisque aplicamus, per hoc enim idonei conglorificationi ejusdem effici-mur, siquidem compatimur: ut ait Apostolus. Ceterum duo sunt, quae ad hanc Compassionem faciunt. Primo, Personæ Conditio. Secundo, Gravitas Pœnarum.

Rom. 8.

Quantum ad Personæ Christi conditionem, si compassione moveri volumus: expendemus quod is qui patitur, sit 1. Dignitate Deus, qui majestate replet Cælum & Terram. 2. Homo nobilis ex Regia Davidis stirpe ortus, de Spiritu Sancto in Virginis utero conceptum. 3. Idem si intellectum spectes; Sapientissimus, doctissimusque. 4. Si voluntatem; Sanctissimus, qui nec in Deum nec in hominem peccatum unquam fecit. 5. Si conversationem; gravissimus: qui nunquam ridere, saepius flere pro nostris peccatis miseriisque visus sit. 6. Si merita & beneficia: de omnibus optimè meritus omni genere meritorum. 7. Si formam totiusque corporis speciem ac dignitatem; præ filiis hominum speciosus, complexione tenerimus. 8. Si officium & munus; Rex Regum, Dominus Dominanti-

X 3

um,

um, Messias, Pontifex summus, Legislator, Magister & Doctor, Redemptor & Salvator.

Quantum verò ad Pœnarum gravitatem, appendemus. 1. Nihil omnino in Christo vacuo fuisse cruciatu maximo: totum enim corpus omnesque corporis sensus: Anima idemque potentiae suas pœnas sustinuerunt. 2. Personæ istæ fuerunt acerbissimæ, tum ob tenerissimam complexionem; tum quod nullo interno solatio ad ferendum mitius sublevaretur. His Theologorum est certissima doctrina: Neminem in hac vita sustinuisse unquam tales pœnae quales Christus sustinuit. Anne igitur deceptio condolare Filio Dei, tanta propter nos sufficiunt?

Secunda Affectio est, Compunctio, sive Dolus de peccatis, quando ad horrorem detestationemque peccatorum, ex meditatione Passionis Dominiæ inducimur, quod commode fiet. Si Peccati malitiam. 2. Quid peccatum Christo attulerit, consideremus. Et malitia quidem in Deum utpote in Deum infinitum, est infinita, tanta ut (salvâ justitiâ Dei, quæ violari non debuit) dei nisi re infinitâ non possit. Igitur vel infinita persona toleranda erat, quæ in creaturam finitam convenire nequit, vel tempore infinito, quomodo iuunt damnati in inferno: vel persona infinita Dignitatis patiendum erat, hoc est ipsimet Deus infinitæ maiestatis; alia enim persona nulla infinita exstat. Hinc ulterius progrediamur, attempore conseruemus: quid Deum de Cœlis terram traxerit, atque ad Passionem induxerit. Peccata scilicet nostra. Nisi enim peccasset homo, nec nasceretur, nec pateretur, nec mori-

retur Deus in mundo. Proinde sicut peccatori sua peccata in inferno sedem parant; & sicut furi suum parant fulta supplicium: sic cujusque nostrum peccata, Christo moriendi necessitatem intulerunt. Detestanda est igitur malitia peccati, quæ Deum quoque ipsum ad Crucem adegit. Ne vero putes, extenuari hinc peccati gravitatem, quod non pro tuis solius, sed pro totius mundi peccatis, Christus sit passus: scire debes per hoc non minui malitiam peccati, sed virtutem Passionis Dominicæ magnam indicari; quæ non unius, non paucorum, sed mundi universi peccata deleverit. Etenim meritum Passionis cum sit infinitum, nullâ malitiâ potest superari: sed tamen etiam ad peccati gravitatem indagandam, hoc vel unum sufficit, quod nisi Infinito Christi merito non potuerit aboleri. Ut ergo solis hujus lucem, si unus solusque tantum spectes, non magis ille tibi lucet, quam si cum infinitis aliis communiter eam spectaveris; utque non minus homini mortem inferas, solus cor ejus perfodiendo, quam si cum sociis pluribus idem facias: ita unicum etiam peccatum mortale, ad quod expiandum opus fuit Morte & Passione Filii Dei, à nobis commissum, non est minus causa mortis Domini, quam coniunctum cum peccatis omnibus omnium hominum. Neque Pasio Christi, minus tibi uni utilis est ob id, quod pro omnibus obita sit, quam si pro te solo obita fuisset. Et nunquid modica tibi causa est detestandi peccata tua dolendique de iis?

Tertia Affectione est, Imitatio. Ut nimirum desideremus ea sequi imitarique, quæ in Christo

X 4

con-

Dix.
Bick
ser: audi
Somus
T 2 V
5 8

i. Petr. 2. 21. contemplamur , monente Apostolo. Christus pro Iis est pro nobis; Vobis relinquens exemplum, ut sequamini vestigia ejus. Et. Christo Passo pro nobis in carne, & vos eadem cogitatione armamini. *i. Petr. 4. 1.*

sunt autem in Passione Domini imitanda. Unum est desiderium patiendi pro Christo , qui tan acerba pertulit pro nobis prior. Alterum est Virtutum cumulus , qui si usquam alibi, in Passione certè eluxerit, ita ut tametsi verbis siluerit Dominus, exemplo tamen de hac quasi cathedra Crucis omnes virtutes & quidem perfectissimas doceret, tum quia nullâ fovebatur interior consolatione, ut nos solemus foveri , interne gratiâ comitante nostras actiones virtuosas, tum quia non deerat Christo magna & justa recutandi repugnandique occasio. Nobis itaque, in qualibet Passionis Christi meditatione, investigandum erit, quae in ea virtus potissimum commendetur, tum quomodo eam tunc Dominus exercuerit: demum excitandum est desiderium propositumque firmum, ejusdem virtutis querendæ & adipiscendæ , motusque excogitandus ejus comparandæ , & Christi ipsius per hanc ejus virtutis actionem gratia imploranda ad id, quo proposuimus , perficiendum. Eluent autem in Passione Domini omnes quidem virtutes, sed potissimum illæ, quas nobis toties scriptura commendârunt. Humilitas, Mansuetudo, Obedientia, Charitas, Misericordia , Contempnus mundi, Perseverantia,

Humilitas. Quâ multimodis irrisus spinula coronâ redimitus, latroni Barabbæ postpositus in medio latronum crucifixus, sialiaque plura ad genus

genus contemptuum perpessus, demissè semper se habuit.

Mansuetudo. Qua benignum se omnibus moderatumque semper exhibuit; mala, patientissime toleravit, & admirabili silentio ad omnes injurias, convitia, ludibriaque conticuit, excusationes nullas adhibuit, neminem suâ loquacitate offendit, nihil unquam dixit asperius cuiquam nihil fecit.

Obedientia. Quæ tunc sanè vel maximè commendationem meretur, quando & difficultia, & ab impiis, & modo moreque aspero imperantur. Fuit autem Christus non solum Patri obediens usque ad mortem crucis: sed impiis quoque judicibus & tortoribus: quibus, ut vestes exueret, purpuram indueret, spineam coronam sumeret, Crucem humeris ferret, ad clavos manus pedesque porrigeret, & alia pleraque imperantibus, simpliciter, alacriter, & constanter obtemperavit.

Charitas. Quæ tum demum suis absoluta numeris videtur, cum propter Deum non solum amicos, sed ipsos quoque hostes, nobis pessimè volentes, & summo prosequimur amore, & eos pro hostibus nunquam, sed pro amicis habemus: quod cumulatissimè Dominus præstítit: qui de perfectissima sua in nos charitate loquens. *Majorem* (ajebat) *charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis.* Cùm autem major videatur esse adhuc charitas, si animam ponas pro inimicis: major tamen ea est charitas, quæ nullos agnoscit inimicos, sed ipsos etiam hostes reputat pro Amicis, eisque non minùs quam Amicis beneficit, & animam suam

X 5

pro

Dux
Bick
er: 2001
Rom III
V
8

pro eis ponit. Itaque Christus eā suos inimicos charitate complexus est, ut quo plura ab eis sustineret, hoc magis semper in eos amore ardesceret, majoribusque beneficiis cumularet: non aliter quām igni oleum superfusum, vel felle agitatus carbo magis incalescit. Igitur toto quidem Passionis tempore, pro inimicis Patrem exorabat, juxta illud: *Pro eo ut me diligenter, distrahebant mibi: ego autem orabam;* mente, si non voce. Sed cruci ab eis affixus elatā voce pro crucifixoribus oravit; demumque exspirans, corda illorum ad fidem & pœnitentiam salutarem, summā charitate commovit.

Misericordia. Quā nobis Dominus omnia sua, seque ipsum, vestes, honorem, famam, boni nominis existimationem, florentem ætatem, vires, sanitatem, sanguinem, animam, corpus, vitam & mortem donavit.

Contemptus mundi. Quo illa omnia, quz mundus admiratur & in bonis habet, repudavit suscepit autem illa, à quibus mundus abhorret, pro divitiis extremam elegit Paupertatem; pro honoribus contemptum; pœnas pro deliciis; pro favoribus irrisioem.

Perseverantia. Quā nec Matris dolore vitius, nec Amicorum tristitia motus, nec hostium irrisione superatus, nec corporis tormentis fractus, nec indignitate, aut ingratitudine exacerbatus, de cruce descendere, Passionisque & amoris beneficium deserere voluit, quod semel pro salute nostra peragendum assumpsit.

Quarta Affectio est, Gratiarum actio. Quā beneficia in nos collata contemplantes, in laudes prorumpimus, non verbis modō, quæ proprie-

lau
po
ne
ab
ni
ter
titu
sim
3. I
ne
um
can
1. M
mu
Me
bol
ricu
per
tus.
qua
ner
Vir
om
terr
vit
enin
diu
qua
grav
Qua
tis e
ben
Cœ
ede

Iaus est, & actio gratiarum minima: sed corde potius & operatione, ut & mente acceptum beneficium recolentes, magni illud faciamus, & ab omni offensa benefactoris caveamus, & omnibus in rebus occasionem rependendi ne prætermittamus. Quinque porrò sunt quæ ad gratitudinem movere solent. 1. Malum quod evasimus. 2. Bonum, quod beneficio accepimus. 3. Dignitas Benefactoris. 4. Modus collati beneficii. 5. Conditio personæ, in quam beneficium confertur. Ut ergo ad Gratitudinem inducamur erga Christum hæc nobis cogitanda sunt. 1. Mala à quibus hâc Christi Passione erepti sumus. Peccatum omnium malorum maximum. Mentis cæcitas. Cordis durities. Servitus dia-boli. Fœditas animæ. Præsens æterni ignis periculum; qui ita gravis est; ut cogitationem superet; ita diuturnus, ut finem nesciat; ita certus, ut absque Christo evitari nequeat. 2. Bona quæ accepimus. Gratiam, Justitiam, Adopti-onem filiorum Dei. Sacra-menta, Sacrificium, Virtutes, Promissionem vitæ æternæ. Denique omnia bona corporis & animæ, interna & ex-terna, quæ omnia nobis Christi Passio vel dona-vit vel conservavit. 3. Personæ Dignitas. Ut enim solet propter dignitatem majus dari stipen-dium Doctori vel Homini nobiliori, pro exiguo quamvis officio, quam rusticō, pro labore licet gravi: ita majores gratiæ sunt habendæ digniori. Quæ tandem ergo Christo, qui infinitæ Digni-tis est, exhibebitur gratitudo? 4. Modus præstiti beneficii: gratis & non sine summo labore. Coelum Terramque condidit Deus, verbo solo; edemit autem te doloribus, sanguine, & vitâ suâ,

Dix
Gickl
er: 1801
Somus
V
58

Sap. II.

Job. 17.

suâ, pro quibus collatis omnibus, nihil à te præter laudem, memoriam, & gratiarum actionem requirit. 5. Personæ cui beneficium præstatum conditio; si vilis, si hostis, si ingratus. Nos porro quid sumus? Si orbis terrarum, ante Deum est sicut gutta roris antelucani, qui descendit in terram, quid erit ad Deum collatus homunculus unus? qui nihil est si cum universa orbis mole conferatur. Vilitatem nostram expressit Sapientia Job. *Putredini dixi, Pater meus es; Mater mea, & soror mea, vermis.* Jam vero non solùm viles sumus, sed etiam hostes, alieni & aversi à Deo, gratiam ejus nec quærentes, nec petentes, quin potius respuentes oblatam.

Hæc igitur expendens. 1. Ereptum te ex summis, certissimis, æternisque malis. 2. Donatum summis infinitisque bonis. 3. A summo & infinitæ majestatis Deo. 4. Tantis ejus laboribus doloribusque, quantos nulla mortalis creatura unquam sustinuit, consideratis, an non quantum sit, tam abjectam creaturam, in laudes & gratiarum actiones dissolvi?

Quinta Affectione est, Spes & Fiducia. Trium rerum consideratione spes nostra infringi solet. 1. Consideratione splendoris, qui ad vitam æternam requiritur, in quam nihil intrabit inquinatum. 2. Consideratione Examinis exacti Judicis illius, qui etiam de otioso verbo exiguationem, penetrabitque usque ad divisionem Animæ & Spiritus, scrutabiturque cogitationes & intentiones cordis. 3. Consideratione vilitatis nostræ: qui & quotidianis peccatis Dei iustitiam offendimus: & pleni concupiscentia virtusque vivimus, & cordis nostri interior ipsime

ipsimet non penetramus: *Et si simplex fuero* (ait Job) *hoc ipsum ignorabit anima mea*. Huic dif-
fidentiae medetur Passio Christi, animumque
peccatoris in spem erigit. Nam 1. Etsi Regnum
coelorum magnam munditiam requirit: tamen
etiam Christi Passio & sanguis lavat omnes ini-
quitates nostras, animam sole clariorem reddit,
efficit filios Dei, dat jus ad vitam æternam, ut jam
eam non tanquam in alienam, sed veluti in no-
stram hæreditatem ingrediamur. Est quidem
districtum Christi judicium, seu Passionis hujus
merita severitatem hanc præferre possunt: cum
major sit satisfactio quam debita; & peccata
quidem sint numero finita, merita autem magni-
tudine infinita: & denique, quia Judex erit qui
fuit Advocatus. Mediator, Redemptor: qui
ut tibi Cœlum daret, ipse net ejus pretium tibi
obtulit: sanguinem, inquam, pro te fusum, cu-
jus ipse, quem magno labore fudit, non ignorat
dignitatem. 3. Vilitas nostra, est magna illa
quidem, ut qui *ex nobis nihil possumus quasi ex* 2, Cor. 3. 5.
nobis, sed tamen gratia, Passionis merito, nobis
communicata, admirabilem addit animis nostris
splendorem, dimittit peccata omnia: addit vi-
res & facilitatem operandi, operibus nostris suf-
ficit dignitatem, ut vitam æternam mereamur.
Spes igitur nostra ergetur, si omnes opes Chri-
sti, ejus omnia merita, omnia jejunia, labores,
pœnas, & quæcunque demum vel fecit, vel susti-
nuit cogitemus, non aliter nostra esse, quam
mariti bona ad uxorem pertineant, quibus ipsa
ad suorum solutionem debitorum, aliasque ne-
cessitates uti possit.

Sexta Affeſtio eſt, Amor Dei. Amorem por-
rò

Dix
Gicki
er: 1800
Tomus II
V. 58

rò excitat. 1. Rei ipsius quæ amatur Dignitas Nobilitas, & Pulchritudo. Quomodo pulchritudine virtutum vel scientiarum ad earum amorem inardescimus. 2. Amor, si nimis priores diligamur. Cæterum ad amorem augendum conductit. 1. Si non verbis modò, sed magnis quoque beneficiis sit amor testatus. 2. Simulo labore & incommodo Amantis, hæc beneficia comparentur. 3. Si injuriâ affectus, repulsusque sèpiùs passus Amans, nihilominus amorem concidere non patiatur. 4. Si his omnibus molestiis & laboribus suis nihil querat, quam redamari. Et hæc quidem omnia Christus suâ Passione exhibuit. 1. Dilexit enim nos opere & veritate, omniaque bona nobis donavit. 2. Magno suo incommodo, pro nobis factus egens, ut nos ditaret, omnia mala assumpsit, ut nos repleret omni bono. 3. Toties à nobis repulsus, nihil tamen de amore nostri remittit. 4. Denique à nobis præter Amorem nihil requirit. Ama (inquit) & sufficit. Ut ames porrò, servandæ erunt leges & conditiones amantis, quæ hac Passione suâ Christus expressit, 1. est. Ut de re amata perpetuò cogitemus; sicut Christus, ut nostri memoriam nunquam deponeret, in manibus suis nos inscripsit, vel potius insculpsit. 2. Ut de ea frequenter loquamur, ex abundantia enim cordis os loquitur. Quomodo Christus etiam in ipsa Cruce de nobis locutus est cum Patre, eumque pro nobis oravit. 3. Ut nihil æquè vereamur quæ Amatum offendere, quod nos Christus docuit, qui suam Passionem, omniaque sua, eo retulit, ut in sui nos amorem provocaret. 4. Ut totos nos impendamus in rebus

rebus Amici commendandis, & promovendis. Christus enim non sibi, sed nobis laboravit. 5. Ut Amici præsentiam depositamus: sicut Christi deliciæ sunt esse cum filiis hominum: & nos in terra, in mari, in aëre, in inferno quæsivit, ut nos sibi in æterna beatitudine conjungeret, suamque nobis Divinitatem communicaret.

Septima Affectione est, Admiratio. Quæ excitari solet re aliquâ novâ, insolitâ, & incredibili. Quatuor porrò sunt, quæ Domini Passionem faciunt incredibilem vehementer. 1. Quod sit passus ille, qui est gloria & gaudium Sanctorum, cuius est dignitas infinita, vita æterna, sublimitas immensa; & in cujus majestatem passio non cadit. 2. Quod pro illis sit passus, à quibus patiebatur, hominibus vilibus, hostibus, ingratis. 3. Quod talia sit passus, qualia nullus mortalis homo: tam si cruciatus spectes, quam si ignominias, irrisiones, paupertatem, aliaque vitæ mala. 4. Quod cum hac Passione genus humanum redemerit, ad hoc perficiendum usus est modo admirabili. Nam 1. Cum summa corporis infirmitate, summam, quâ diabolum mundi hujus Principem prostravit, conjunxit potentiam. 2. Summa Justitia, cum summa misericordia convenit, nam homini faciens misericordiam, inse sustinuit Divinæ Justitiæ severitatem. 3. Summa sapientia eluxit in ea, quæ hominibus putatur summa stultitia. Siquidem Crux Christi, Iudeis quidem est scandalum: Gentibus stultitia. Magna porrò fuit sapientia. 1. Callidissimum hostem arte & patiendo superare, iisdemque armis quibus superior evaserat dejicere. 2. Tali supplicii genere nos liberare, in quo & medicinam

cinam reponeret omnium morborum nostrorum, & exempla omnium virtutum proponera & flamas amoris excitaret. Siquidem nihil usque adeò nos provocat vel ad imitationem Christi, vel ad Amorem Dei, quam ista acerbissima Dei nostri pro nobis Patlio. Hactenus pater Costerus, de affectibus animi nostri, qui à Passionis Dominicæ meditatione excitari possunt, ac debent.

MODUS LVI.

Quinquagesimus sextus modus Passionem Dominicam meditandi esse potest, Considerando Passionem ipsam, tanquam ingratissimum hominum in Deum injurias, quibus illi beneficia sibi à Deo facta indignissimè rependerunt. Tali Considerationis modo, utitur ipsa Ecclesia in die Sancto Parasceves, eumque appellat Improperia: idque ideo, quia in eo inducit Deus improperans ingrato populo suo, beneficia sua maxima à se illi facta, injuriis acerbissimis sibi a eodem retributa. Describo ideam Modi huius aliquantulam, primum verbis Thomæ de Traxillo, qui ita inducit Christum doloribus mortis

Concio Qua- undique vallatum, atque dicentem. O vos omnes
drag. tomo 2. qui transitis per viam attendite si est dolor, sicut ille
Feria 6. in lor meus. Videte, me à Discipulo Judæis tradidimus Conc. 3. flagellis cæsum, & denique Crucifixum. Hec Cœprope initium tas, quam ego magnâ coronavi gloriâ, me coronauis
spinis. Hic populus, quem variis spoliis ægredi-
ditavi, me spoliavit. Ego ipsi mare aperui unde
divisionibus, ipse verò carnes meas lacerat, & rima
sanguinis mei effundit. Ego nube eos operui,

Ps. 135.

Exod. 13.